

Lovforslag nr. L 239. Fremsat den 17. marts 1993 af miljøministeren (Svend Auken)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om planlægning

(Tilvejebringelse af indkvarteringssteder for asylansøgere)

§ 1

I lov nr. 388 af 6. juni 1991 om planlægning som ændret ved lov nr. 9 af 3. januar 1992 og lov nr. 920 af 25. november 1992 foretages følgende ændring:

Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Med henblik på etablering af de i stk. 2 nævnte indkvarteringssteder kan miljøministeren efter indstilling fra indenrigsministeren fritage bygge- og anlægsarbejder og ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse for at overholde lovens bestemmelser om tilvejebringelse af region-, kommune- og lokalplaner, bestemmelserne om tilladelse efter lovens § 35, stk. 1, samt bestemmelser i lokalplaner og de planer m.v., der er opretholdt efter § 68, stk. 2. Fritagelsen kan tidsbegrænses.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 omfatter indkvarteringssteder for asylansøgere, der tilvejebringes i henhold til udlændingelovens § 42 a, og indkvarteringssteder, der tilvejebringes i henhold til § 7 i lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.

Stk. 3. Inden miljøministeren træffer beslutning efter stk. 1, indhenter ministeren en udtalelse fra vedkommende amtsråd og kommunalbestyrelse. Kommunalbestyrelsen skal forestå en oplysningsvirksomhed om projektet, inden udtalelsen afgives. Miljøministeren fastsætter en frist for amtsrådets henholdsvis kommunalbestyrelsens udtalelse«.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

1. Et lovforslag med tilsvarende sigte har tidligere været fremsat, jf. L 171, Folketingstidende 1992/93 spalte 4576. Forslaget blev imidlertid trukket tilbage inden 1. behandlingen. Formålet med lovforslaget er at ændre planloven med henblik på at sikre, at der i takt med antallet af indrejste asylansøgere og med meget kort varsel kan tilvejebringes de fornødne indkvarteringsfaciliteter i eksisterende bebyggelse eller i nyopført byggeri.

Det foreslås således at give miljøministeren adgang til at fritage konkrete projekter vedrørende etablering af indkvarteringssteder for asylansøgere fra planlovens bestemmelser om tilvejebringelse af region-, kommune- og lokalplaner. For projekter i landzone foreslås, at ministeren kan fritage for kravet om landzonetilladelse. For projekter, der er omfattet af bestemmelser i en lokalplan/byplanvedtægt, foreslås, at ministeren kan fritage for overholdelsen af disse bestemmelser.

Det tidligere fremsatte lovforslag indeholdt ingen bestemmelse om inddragelse af offentligheden. I dette lovforslag er der foreslået en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen skal forestå en oplysningsvirksomhed om projektet, inden kommunalbestyrelsen afgiver sin udtalelse til miljøministeren.

2. Siden efteråret 1991 er der sket en betydelig stigning i antallet af spontane asylansøgere, der indrejser her i landet. Mens det samlede indrejsetal for 1991 var godt 4.600 personer, er der i 1992 indrejst 13.876 asylansøgere, hvilket svarer til en tredobling i forhold til 1991.

Indrejsemønstret i 1992 har været afgørende præget af det store antal spontane asylansøgere fra det tidligere jugoslaviske område. Det er derfor meget vanskeligt at opstille en prognose vedrørende de fremtidige indrejsetal, men det må i lyset af den nuværende situation forventes, at de høje indrejsetal fortsætter i 1993.

3. Det danske modtagesystem har i 1992 været meget hårdt belastet af de mange spontane asylansøgere. Således er antallet af asylcentre fra starten af 1990 steget fra 12 til 74 ved udgangen af 1992. Ved udgan-

gen af 1992 var i alt indkvarteret 12.163 personer på centrene.

Asylansøgere er hidtil i det væsentlige indkvarteret rundt omkring i landet i mindre asylcentre, der drives af Dansk Røde Kors. Centrene er som alt overvejende hovedregel etableret i lejebolde.

På baggrund af det meget betydelige indrejsetal har det i et vist omfang været nødvendigt at tage utraditionelle indkvarteringsfaciliteter i brug. Det har således været nødvendigt – som absolutte nødløsninger – at indkvartere ca. 1000 asylansøgere på skibet *Norrøna* og ligeledes ca. 1000 på hotelplatformen *Flotel Europa*. Det har endvidere været nødvendigt i en række tilfælde at indkvartere asylansøgere på midlertidige centre samt i sportshaller m.v.

4. På baggrund af det stigende problem med tilvejebringelse af de fornødne indkvarteringsfaciliteter i efteråret 1992 og starten af 1993, blev der igangsat et arbejde med henblik på – sideløbende med tilvejebringelse af traditionel indkvartering – at tilvejebringe alternative løsninger af indkvarteringsproblemet.

I samarbejde med Forsvarets Bygningstjeneste har Indenrigsministeriet gennemført en udbudsrunde, hvor 7 entreprenørvirksomheder blev anmodet om at udarbejde detailprojekter til opførelse af asylcenterbygninger. Der er tale om præfabrikerede bygninger i fleksible »landsbymodeller« i størrelse fra et par hundrede personer og op efter. Der er nu indledt forhandlinger med den vindende entreprenørvirksomhed.

På baggrund af en opfordring til samtlige ministre, amtsråd og kommunalbestyrelser om at undersøge mulighederne for indkvartering – herunder arealer til præfabrikerede asylcentre – af det stigende antal asylansøgere er der tilvejebragt det fornødne antal pladser til behovet i de første måneder af 1993. Det må imidlertid konstateres, at mulighederne for yderligere at tilvejebringe indkvarteringsmuligheder i takt med indrejsetallene er begrænsede.

Der er derfor behov for at tilvejebringe asylcenterkapacitet enten i præfabrikerede asylcentre eller i den eksisterende bygningsmasse.

5. Behovet for fortsat at kunne tilvejebringe de nødvendige indkvarteringsfaciliteter i den eksisterende bygningsmasse og nødvendigheden af med kort varsel at kunne opføre præfabrikerede asylcentre nødvendiggør en ændring af planloven. Det foreslås således at supplere miljøministerens eksisterende lovhjemmel til med baggrund i landsplanmæssige interesser at fritage konkrete bygge- og anlægsarbejder m.v. for at overholde sædvanlige krav om tilvejebringelse af en plan eller selv at overtage kompetencen til at tilvejebringe en plan henholdsvis meddele en tilladelse eller dispensation.

Efter planlovens § 3, stk. 1 og 2, kan miljøministeren udstede et landsplandirektiv, der fritager et konkret projekt for tilvejebringelse af region- og kommuneplantillæg og lokalplan samt landzonetilladelse.

Udstedelsen af sådanne landsplandirektiver er ikke i loven bundet af en særlig procedure, men et udkast bliver efter praksis forhandlet med de berørte myndigheder og organisationer, ligesom der som regel gennemføres en offentlighedsprocedure, som kan erstatte lovens almindelige bestemmelser om offentliggørelse af planforslag.

Efter planlovens § 3, stk. 4, kan miljøministeren i særlige tilfælde overtage amtsråds og kommunalbestyrelses kompetencer efter loven. Det vil sige, at ministeren for eksempel kan overtage kompetencen til at meddele en nødvendig dispensation fra en lokalplan eller byplanvedtægt eller en landzonetilladelse. Bestemmelsen giver ikke ministeren en udvidet kompetence til at dispensere, og den giver heller ikke hjemmel til at fravige lovens almindelige krav om naboorientering forud for en dispensation fra en lokalplan/byplanvedtægt.

I den særlige situation, der er opstået i forbindelse med modtagelsen af det meget store antal asylansøgere, er de gældende muligheder for at få en hurtig afklaring af et konkret projekts forhold til planlovgivningen ikke tilstrækkelige. Der er i den givne situation behov for en hurtig og enkel behandling af de enkelte projekter.

Det foreslås derfor, at miljøministeren får adgang til at fritage konkrete projekter vedrørende indkvarteringssteder for asylansøgere fra planlovens bestemmelser om tilvejebringelse af region-, kommune- og lokalplaner. For projekter i landzone kan ministeren efter forslaget fritage for kravet om landzonetilladelse. For projekter, der er omfattet af bestemmelser i en lokalplan/byplanvedtægt, kan ministeren efter forslaget fritage for overholdelsen af disse bestemmelser.

Det er en betingelse, at indenrigsministeren har afgivet indstilling om anvendelse af den foreslåede beføjelse til etablering af et konkret projekt. Det forudsættes, at lokaliseringsmuligheden forinden er forhandlet med Miljøministeriet.

Inden miljøministeren træffer beslutning, skal vedkommende amtsråd og kommunalbestyrelse have lejlighed til at afgive en udtalelse i sagen. Der skal endvidere gives en orientering i lokalområdet om det konkrete projekt, inden vedkommende kommunalbestyrelse afgiver udtalelsen til miljøministeren. Det er kommunalbestyrelsen, der skal orientere om projektet, eventuelt med bistand fra Direktoratet for Udlændinge. Det kan for eksempel ske ved et borgermøde. Miljøministeren fastsætter en frist for de to udtalelser. Fristen vil efter omstændighederne kunne være ganske kort.

Miljøministeren foretager en planlægningsmæssig vurdering af projektets lokalisering.